VODITELJI PROJEKATA GRADOVA NOSITELJA TITULE EUROPSKE PRIJESTOLNICE KULTURE 2008. I 2014. BORAVILI U ZAGREBU

Europska prijestolnica kulture na primjeru Liverpoola i Umee

Davor KOVAČEVIĆ

S predstavljanja u Muzeju Mimara: Tamara Peršić, Neil Peterson i Fredrik Lindegren (u pozadini)

ZAGREB - Voditelji projekata gradova nositelja titule Europske prijestolnice kulture 2008. i 2014., Liverpoola i Umee, Neil Peterson i Fredrik Lindegren gostovali su jučer u Zagrebu gdje sudjelovali u predavanjima u organizaciji Ministarstva kulture o uspješnim primjerima i iskustvima u stjecanju te titule i njezinim prednostima.

Njihov je dolazak posljednji u nizu edukativnih programa Ministarstva kulture uoči raspisivanja natječaja za odabir hrvatskog kandidata za titulu Europske prijestolnice kulture 2020. u svibnju ove godine, a okupio je jučer u Mimari brojne predstavnike lokalnih i regionalnih uprava i samouprava, kulturnog, obrazovnog, turističkog i gospodarskog sektora.

Dug proces pripreme

Proces pripreme i apliciranja je dugačak - u slučaju Umee ideja se rodila još 2000., odluka o apliciranju donijeta je 2005., 2006. je pokrenut proces a 2010. je gradu dodijeljena titula Europske prijestolnice kulture Umea 2014.

Osim samog procesa i zamki na koje treba paziti kako se zbog pogrešnog pristupanja birokratskim procedurama ne bi izgubila tako vrijedna prilika, za što je potrebna, kako obojica ističu, iznimno "kreativna" birokracija, jednako je važan korak i realizacija programa.

"Projekt je europski - potrebno je pronaći europske partnere - ali i lokalni, pa je stoga nužno uključiti i što više lokalnih dionika", rekao je umjetnički voditelj aktualnog projekta Umea 2014. i voditelj Odjela za kulturu tog švedskog grada Fredrik Lindegren ● U proces je potrebno uključiti maksimalan broj ljudi, imati vrlo kreativnu birokraciju, a mane i probleme pretvoriti u prednosti, a ne prikrivati

"Projekt je europski - potrebno je pronaći europske partnere - ali i lokalni, pa je stoga nužno uključiti i što više lokalnih dionika", rekao je Hini umjetnički voditelj aktualnog projekta Umea 2014. i voditelj Odjela za kulturu tog švedskog grada Fredrik Lindegren.

Oba su grada realizirala brojne infrastrukturne projekte - gradnju kulturnih institucija, cesta, hotela - od kojih su neki i prije bili planirani, ali je dobivanje titule Europske prijestolnice kulture ubrzalo njihovu provedbu jer su se zahvaljujući raznim novim partnerstvima zatvorile financijske konstrukcije.

Ulaganja lokalnih dionika velika su, ulaže i privatni sektor, kao i država. No, financijske su koristi uspjeha itekako mjerljive: na svaku uloženu funtu gradu Liverpoolu vratilo se osam funta u gradski proračun, a u slučaju Umee udjel ulaganja već se četiri puta vratio, a grad nije ni na pola puta do isteka godine. Na uložena se sredstva gradovima u prosjeku vrati osam do deset puta više.

Kultura je ključna

Ključni je dio programa, na kojemu bi se sve trebalo temeljiti, kultura, koja u svojoj ulozi propitivanja aktualnih tema i problema zanima i privlači ljude te okuplja i lokalnu zajednicu i turiste. Upravo je turizam jedan od ključnih aspekata rasta. Svi gradovi koji su ikad bili nositelji te titule zabilježili su snažan rast turističkih posjeta - Umea zasad već za deset posto, dok se Liverpool zahvaljujući toj tituli sa 16. popeo na peto mjesto najposjećenijih britanskih odredišta.

"Što se tiče financijskog aspekta, u 2008. grad je ostvario financijske benefite u visini 800 milijuna funta", kazao je Hini voditelj međunarodnih i trgovinskih odnosa Gradskog vijeća Liverpoola Neil Peterson, koji je vodio tim za međunarodne odnose projekta Europske prijestolnice kulture Liverpool 2008.

Dugoročno se stvaraju i nova radna mjesta, no uz financijski aspekt jednako je bitan i društveni, koji se ostvaruje već i samim sudjelovanjem u natjecanju, napomenuo je Peterson. Pojasnio je da se Liverpool u prvome redu odlučio na apliciranje kako bi se gradu vratio nekadašnji status. "Nismo računali na pobjedu, već smo samo željeli poručiti svoju namjeru da ponovno postanemo prestižna europska destinacija", rekao je. Dobitak je doista pridonio repozicioniranju grada, koji je postao življi, kreativniji i kulturno bogatiji, ostvaren je razvoj kreativnih djelatnosti, rast turističkih posjeta. "To će se u određenoj mjeri dogoditi svim gradovima koji se odluče prijaviti", kazao je.

Što je srce grada?

Hrvatskim gradovima zainteresiranima za dobivanje titule Europske prijestolnice kulture obojica poručuju da potraže što čini "srce grada", pronađu zajedničku nit razmišljanja svih dionika o tome što predstavlja njegovu "pravu" sliku i što taj grad želi postati u budućnosti, kako se želi ucrtati u kartu Europe i svijeta. U proces je potrebno uključiti maksimalan broj ljudi, imati vrlo kreativnu birokraciju, a mane i probleme pretvoriti u prednosti, a ne prikrivati. (Hina)